

Практичне впровадження адміністративного оскарження

Яна Брусенцова,
Експерт Проєкту USAID «ГОВЕРЛА»

04 квітня 2024 р.

Практичне впровадження адміністративного оскарження

- Оскарження рішення виконавчого комітету

Оскарження рішення виконавчого комітету

1. Скаржник подає скаргу на рішення виконавчого комітету ради *(з дотриманням строків, передбачених статтею 80 ЗАП)*, прийняте ним в межах **ВЛАСНИХ/ДЕЛЕГОВАНИХ** повноважень, та направляє її виконавчому комітету ради, оскільки виконавчий комітет ради є адміністративним органом в розумінні ЗАП, який прийняв адміністративний акт
2. Виконавчий комітет ради реєструє скаргу в порядку передбаченому статтею 42 ЗАП та загальних правил ведення діловодства. Навіть якщо буде зрозуміло, що скарга подана з порушенням строку її подання, вона все одно реєструється виконавчим комітетом ради, оскільки остаточне рішення щодо цієї скарги приймає саме адміністративний орган – суб'єкт розгляду скарги

Оскарження рішення виконавчого комітету

3. Виконавчий комітет ради не пізніше наступного дня передає (надсилає) скаргу разом з матеріалами справи суб'єкту розгляду скарги (раді/ЦОВВ – залежно від предмету АА)

Примітка: Суб'єктом розгляду скарги є адміністративний орган вищого рівня (з урахуванням особливостей, визначених частиною третьою цієї статті), якщо інший суб'єкт не передбачений законом.

Суб'єктом розгляду скарги, пов'язаної із здійсненням органом місцевого самоврядування делегованого йому повноваження органу виконавчої влади, є **центральний орган виконавчої влади**, що реалізує державну політику щодо делегованого повноваження.

Залежно від того, в межах яких повноважень прийнято рішення виконавчим комітетом ради (**ВЛАСНИХ/ДЕЛЕГОВАНИХ**), буде визначатися суб'єкт розгляду скарги.

Примітка: Відповідно до частини восьмої статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет ради є підзвітним і підконтрольним раді, що його утворила, а з питань здійснення ним повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади.

Згідно пункту 15) частини першої статті 26 цього ж Закону до виключної компетенції ради віднесено скасування актів виконавчих органів ради, які не відповідають Конституції чи законам України, іншим актам законодавства, рішенням відповідної ради, прийнятим у межах її повноважень.

Отже, можна вважати, що рада є адміністративним органом вищого органу по відношенню до виконавчого комітету ради з межах здійснення ним **ВЛАСНИХ** повноважень

Примітка: відповідно до частини дев'ятої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення виконавчого комітету ради з питань, віднесених до власної компетенції виконавчих органів ради, можуть бути скасовані відповідною радою.

Оскарження рішення виконавчого комітету

4. Суб'єкт розгляду скарги реєструє скаргу в порядку передбаченому статтею 42 ЗАП та загальних правил ведення діловодства, передає керівнику (в ситуації, коли суб'єктом розгляду скарги є рада, це буде сільський, селищний, міський голова чи особа, що його заміщує) для накладення відповідної резолюції

Примітка: коли йдеться про **ВЛАСНЕ** повноваження виконавчого комітету ради, то суб'єктом розгляду скарги буде рада. Відповідно реєстрацію скарги буде здійснювати відповідний структурний підрозділ апарату ради та її виконавчого комітету, до завдань якого віднесено організацію та ведення діловодства.

Примітка: Відповідно до частини другої статті 79 ЗАП суб'єкт розгляду скарги може утворити комісію з розгляду скарг.

Ця комісія не має статусу суб'єкта розгляду скарги, а є фактично допоміжним постійно діючим колегіальним органом, зокрема, при раді, яка «попередньо» розглядає скаргу, щодо якого потім суб'єкт розгляду скарги – рада повинна прийняти остаточне рішення.

Рішення комісії з розгляду скарг оформлюється висновком, який має рекомендаційний характер і є обов'язковим для розгляду радою, коли йдеться про ситуації у яких рада є суб'єктом розгляду скарги.

У разі відсутності адміністративного органу вищого рівня скарга щодо прийнятого адміністративного акта, процедурних рішень, дій чи бездіяльності адміністративного органу подається до **того самого адміністративного органу**, який прийняв адміністративний акт, вчинив процедурні дії та/або прийняв процедурне рішення чи допустив бездіяльність, що оскаржуються, **якщо при ньому утворено комісію з розгляду скарг**. Такий адміністративний орган має статус суб'єкта розгляду скарги.

(ч. 3 ст. 79 ЗАП)

ВАЖЛИВО! Залежно від того утворено радою комісію з розгляду скарг чи ні, скаргу або спочатку буде відповідно розглядати така комісія, а вже потім рада, або ж одразу рада, якщо така комісія відсутня.

Оскарження рішення виконавчого комітету

Етапи проходження скарги:

5. Суб'єкт розгляду скарги розглядає скаргу та приймає відповідне рішення

Примітка: Відповідно до статті 85 ЗАП суб'єкт розгляду скарги відповідно до своєї компетенції за результатами перегляду справи може прийняти одне з таких рішень:

- 1) **скасувати повністю або частково адміністративний акт та зобов'язати адміністративний орган видати новий адміністративний акт або повторно розглянути справу, а в передбачених законом випадках - самостійно прийняти адміністративний акт;**
- 2) скасувати повністю або частково процедурне рішення, самостійно прийняти процедурне рішення;
- 3) **залишити адміністративний акт, процедурне рішення без змін, а скаргу - без задоволення;**
- 4) визнати дію адміністративного органу протиправною та зобов'язати його:
  - а) припинити вчинення відповідної дії;
  - б) усунути наслідки такої дії;
  - в) виконати іншу дію на вимогу особи;
- 5) зобов'язати адміністративний орган усунути негативні наслідки, відшкодувати матеріальну шкоду, заподіяну протиправним адміністративним актом, дією або бездіяльністю адміністративного органу, у порядку, визначеному законом;
- 6) **визнати повністю або частково виконаний адміністративний акт протиправним, якщо його виконання призвело до настання незворотних правових наслідків.**

Оскарження рішення виконавчого комітету

Важливо!

Статтю 85 ЗАП передбачається, що суб'єкт розгляду скарги скасовує адміністративний акт та **саме в передбачених законом випадках** - самостійно приймає адміністративний акт.

Відповідно до статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють **лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб**, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

Згідно частини третьої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» представницькі органи місцевого самоврядування, сільські, селищні, міські голови, виконавчі органи місцевого самоврядування **діють за принципом розподілу повноважень у порядку і межах, визначених цим та іншими законами.**

Тобто рада не може прийняти рішення «на заміну» рішення виконавчого комітету, яке вона скасує, якщо питання не належить до її компетенції.

Оскарження рішення виконавчого комітету

ДОВІДКОВО

Частиною третьою статті 34 ЗАП передбачено, що строк **перегляду справи за скаргою не повинен перевищувати тридцяти календарних днів**.

Відповідно до частини другої статті 79 ЗАП рішення комісії з розгляду скарг оформлюється висновком, який має рекомендаційний характер і є обов'язковим для розгляду керівником (іншою уповноваженою особою) відповідного адміністративного органу. **Остаточне рішення щодо скарги приймається відповідним адміністративним органом не пізніш як на п'ятий робочий день з дня отримання рішення комісії з розгляду скарг**.

Отже, якщо комісія задіяна в процедурі розгляду скарги, то рада мала би прийняти рішення не пізніш як на п'ятий робочий день з дня отримання рішення комісії, але в межах загального тридцятиденного календарного строку і для комісії, і для ради.

Тобто і комісія, і рада мали би встигнути розглянути скаргу протягом тридцяти календарних днів з дня реєстрації скарги. Наприклад, комісія розгляне «попередньо» скаргу протягом 20 календарних днів, прийме рішення, передасть його раді, а та в свою чергу прийме своє остаточне рішення не пізніше як на п'ятий робочий день з дня отримання рішення комісії. Таким чином не було би порушено загального строку для розгляду скарги – 30 к.д.

Частиною п'ятою статті 34 ЗАП передбачено, що у разі неможливості вирішення справи, що розглядається **колегіальним адміністративним органом (в нашій ситуації – це рада)**, у визначений строк, така справа має бути вирішена **на його першому засіданні після закінчення зазначеного строку**.

У такому разі посадова особа колегіального адміністративного органу або посадова особа його апарату (секретаріату, виконавчого органу), яка розглядає справу, повідомляє в письмовій формі учасників адміністративного провадження про причини, що унеможливають вирішення справи у визначений строк, **не пізніше ніж за три робочі дні до завершення строку**, визначеного частинами першою - четвертою цієї статті.

Дякуємо за увагу!

—